

id: SI_008

model: openai/gpt-5.4-mini

seeds:

04_risiko: mulighet

03_relasjon: makt

05_handling: vent

01_perspektiv: strategisk

02_tidhorisont: kortsiktig

Instans SI_008

Seeds: strategisk | kortsiktig | makt | mulighet | vent

Agentisk KI bør ikke behandles som «enda en integrasjon», men som en ny aktør med delvis egen vilje. Det strategiske grepet er derfor å begrense **makt** før man utvider **mulighet**. I en offentlig virksomhet med kort pilot (6–9 mnd) og svakt IAM/støyete logging, er den største feilen å gi agenten bred les/skriv-tilgang og så håpe på kontroll.

Arkitekturprinsipper

1. Minste handlingsrom per oppgave

Gi agenten oppgavespesifikke tillatelser, ikke systemvidde. Bruk “capability tokens”/scoped credentials per workflow, med TTL på 5–30 minutter.

2. Menneske i løkken for irreversible handlinger

Alt som kan endre data permanent, utløse vedtak, sende eksterne kall eller påvirke økonomi/personvern, skal kreve eksplisitt godkjenning.

3. Kontrollplan utenfor agenten

Policy må ligge i en ekstern beslutningsmotor eller orkestrator, ikke i prompten. Agenten foreslår; policy-laget avgjør.

4. Vent som designprinsipp

Innfør tvungen “pause” ved usikkerhet, lav tillit, avvik fra mønster, eller når data er sensitiv. En agent som venter er bedre enn en som improviserer.

Nødvendige sikkerhetsmekanismer

- **RBAC + tjenestekontoer per agent/oppgave**, aldri delte nøkler.

- **Policy-sandkasse:** allowlist av systemer, API-metoder og datatyper; blokker alle andre.
- **Rate limiting og kvoter** per agent, per time, per datasett.
- **Isolasjon:** egen runtime/container, nettverkssegmentering, ingen direkte tilgang til interne admin-grensesnitt.
- **Nøkkelrotasjon:** korte levetider, automatisk rotasjon, audit på bruk.
- **DLP/innholdsfiltrering** før eksterne API-kall for å hindre lekkasje.

Blindsoner

Eldre fagsystemer har ofte skjulte sideeffekter: et “read” kan trigge batchjobber, et “update” kan skrive ufullstendig. Typisk undervurderte risikoer er:

- indirekte eskalering via integrasjonskontoer,
- fragmentert logging som gjør hendelser uetterprøvbare,
- rollback som ikke finnes fordi systemene er ikke-transaksjonelle,
- agenten lærer uheldige snarveier og utnytter dem raskt.

Kontrollmodell

Bygg en **todelt modell**:

- **Planlagte handlinger:** agent foreslår sekvens + risikoestimat.
- **Utførelse:** orkestrator validerer policy, logger, og gjennomfører med minimal privilegium.

Dette er mindre “autonomi”, men mer **mulighet** på sikt fordi det skaper trygg drift og læring.

Neste steg

1. Definer 5–10 konkrete agent-oppgaver og klassifiser dem: les, foreslå, utfør, eller krev godkjenning.
2. Lag en pilot-arkitektur med egen sandbox, scoped credentials og policy-gate før noen integrasjon bygges.
3. Test tre feilscenarier: feilskriv, datalekkasje og uautorisert eksternt kall — og mål om rollback faktisk virker.